

Europapolitisk aftale 15. december 2023

Indgået mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Radikale Venstre og Alternativet

Indledning

1. Verden har ændret sig markant siden den europapolitiske aftale fra 2008. EU står over for større geopolitiske udfordringer og mere alvorlige sikkerhedstrusler end nogensinde. Det gælder ikke mindst Ruslands krig i Ukraine og følgerne heraf. Men vi ser også en skærpet global strategisk og teknologisk konkurrence samt demografiske og økonomiske forskydninger, som relativt mindsker Europas vægt i verden. EU står over for en global klimakrise, hvor verden er på vej mod temperaturstigninger, der langt overstiger 1,5 gradersmålet i Parisaftalen samtidig med en biodiversitetskrise. Hertil kommer et betydeligt migrationspres. I en tid med det udfordringsbillede er det nødvendige svar et stærkere EU.
2. Den nye geopolitiske virkelighed kalder på et helhjertet dansk engagement i EU. Og på et EU, der i højere grad står i egen ret. Det kræver, at vi i EU – og i dansk europapolitik – tør tænke nyt.
3. EU har siden 2008 håndteret en række kriser, men er vokset med opgaven og har leveret stærke fælles løsninger. Det skal vi bygge videre på i de kommende år, og vi skal aktivt bidrage til udviklingen med en engageret dansk stemme. Vi er enige om, at der er brug for et stærkt og handlekraftigt EU, som fokuserer på de mest presserende udfordringer og leverer løsninger inden for rammen af traktaterne og EU's charter om grundlæggende rettigheder. Et EU, som har fokus på konkrete resultater til gavn for europæiske borgere, lønmodtagere og virksomheder, og som er en drivkraft for fred, sikkerhed, økonomisk stabilitet og vækst samt grøn omstilling.
4. *Eksternt* må vi sikre at EU er i stand til at håndtere nye udfordringer og forsvare og fremme europæiske interesser globalt og europæiske værdier, herunder retsstaten. EU skal fortsætte støtten til Ukraine og andre udsatte stater i Europa, udvidelsen, indgåelse af partnerskaber og samarbejdet med resten af verden. EU skal bruge sin globale tyngde til at gå forrest med effektiv, fremsynet og bæredygtig regulering, der sætter globale standarder og fremmer indfrielsen af FN's Verdensmål. Danmark vil arbejde for en robust og mere strategisk handels- og industripolitik, en effektiv migrationspolitik, en ambitiøs global klima-, miljø- og biodiversitetspolitik samt et stærkere udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitisk samarbejde, der gør EU i stand til at tage større ansvar i verden.
5. *Internt* skal vi gøre EU mere robust og modstandsdygtig. Globaliseringen er under forandring. Sikkerhedspolitiske betragtninger fylder i stigende grad i overvejelserne om øget vækst og velstand, ligesom EU's forskellige politikker i dag i meget højere grad end tidligere sammenkædes på kryds og tværs. Sektorpolitik er blevet sikkerhedspolitik og omvendt. Det gælder bl.a. klima- og energipolitik, grøn omstilling, cyber og den digitale omstilling, infrastruktur,

kritiske afhængigheder, fri demokratisk debat, forskning og udvikling, erhvervspolitik, såvel som sunde offentlige finanser og ansvarlig økonomisk politik i de enkelte EU-lande. Vi må samtidig forholde os til, hvilke krav EU's fortsatte udvidelse stiller til samarbejdet.

6. Vi er enige om, at den nye geopolitiske situation gør, at der mere end nogensinde er brug for et stærkere EU. Derfor er der brug for fornyet opbakning bredt i Folketinget til dansk europapolitik. Vi noterer os i den forbindelse Folketingets nyligt styrkede engagement i EU-sagerne med beretningen af den 29. september 2023 fra Europaudvalget. Vi følger løbende konsekvenserne af retsforbeholdet for Danmarks deltagelse i EU-samarbejdet.
7. Færøerne og Grønland har hver for sig igennem mange år haft et direkte bilateralt samarbejde med EU. Fra dansk side er det vigtigt, at vi i et tæt og ligeværdigt samarbejde med Færøerne og Grønland står klar til at bistå - hvor muligt og ønsket af landsstyret og Naalakkersuisut - med at fremme henholdsvis færøske og grønlandske interesser i EU.
8. EU er et samarbejde, hvor resultaterne skabes i brydningen mellem nationale interesser, men også i brydningen mellem politiske holdninger på tværs af grænserne. Danmarks holdning i EU fastlægges gennem en politisk proces herhjemme. Partierne bag aftalen indtager ofte forskellige holdninger i konkrete spørgsmål, også i Europa-Parlamentet. Denne aftale ændrer ikke ved dette, men fastlægger et fælles europapolitisk udgangspunkt og fælles overordnede sigtelinjer.

Et styrket EU på den globale scene

9. EU-samarbejdet er den vigtigste platform for dansk udenrigspolitik og afgørende for vores velstand, sikkerhed og tryghed. Med sin resolute og samstemmende reaktion på krigen i Ukraine har EU vist en ny tyngde som geopolitisk aktør. Gennem EU har Danmark kunnet fremme en omfattende støtte til Ukraine både politisk, militært, finansielt og humanitært. De økonomiske sanktioner mod Rusland er uden sidestykke og et klart eksempel på, at et samlet EU kan og skal bruge sin økonomiske styrke til udenrigs- og sikkerhedspolitiske mål. Det gælder også EU's mobilisering af den milliardstore militære støtte til finansiering af EU-medlemslandenes våbenleverancer til Ukraine via Den Europæiske Fredsfacilitet. EU er trådt i karakter som en vigtig sikkerhedspolitisk aktør.
10. Vi er enige om, at det er i Danmarks interesse, at EU fortsætter med at udvikle og styrke sin geopolitiske rolle. Danmark skal i endnu højere grad bidrage til at styrke EU's evne til at forsvare europæiske interesser og værdier og bidrage til europæisk og transatlantisk sikkerhed. Derfor skal Danmark også her styrke indsatsen for at præge retningen i EU-samarbejdet, bl.a. gennem tidlig interessevaretagelse, ligesom Danmark over de kommende år har brug for en stærkere deltagelse og repræsentation i EU's institutioner ikke mindst gennem ansættelse af flere yngre danskere i Kommissionen.

11. Vi skal blive bedre til at bringe alle EU's styrker i spil, når vi varetager EU's interesser udadtil. Det gælder bl.a. om at omsætte EU's økonomiske tyngde til større global indflydelse og bruge EU's regulatoriske tyngde til at arbejde for, at europæiske standarder bliver globale standarder. I den tiltagende stormagtskonkurrence om økonomi og teknologi skal EU være i stand til koordineret og strategisk at håndtere det tiltagende pres udefra og håndtere økonomiske risici.
12. EU skal være en stærk og attraktiv samarbejdspartner, også for vores globale partnere. En samarbejdspartner, som kan tilbyde ligeværdigt samarbejde om bæredygtige løsninger, der er tilpasset lokale behov, inden for f.eks. infrastruktur, digitalisering, klima og energi og sociale anliggender. Her vil vi bidrage til at styrke EU's Global Gateway-initiativ, herunder i Afrika. I den forbindelse skal vi fremme danske virksomheders interesse for og adgang til globale markeder under gensidige og fair vilkår. At kunne tilbyde alternative løsninger forudsætter en evne til at forstå andres perspektiver, behov og interesser. Derfor skal EU's partnerskaber med lande såvel som regionale organisationer være ligeværdige. Vi skal især engagere os aktivt i at styrke EU-Afrika-partnerskabet, herunder gennem øget handel, flere investeringer og opbygning af stærkere institutioner. EU skal fortsat fremme de værdier, EU-samarbejdet bygger på. Samtidig forfølger vi bedst vores interesser og værdier ved at basere os på en realistisk vurdering af den verden, vi agerer i.
13. Der er behov for, at Europa resolut påtager sig et større ansvar for egen sikkerhed. EU skal styrke sit sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde. Det er i Danmarks interesse at bidrage aktivt hertil, og at vi styrker EU's sikkerheds- og forsvarspolitiske dimension – i tæt samspil og komplementaritet med NATO, der har ansvaret for vores kollektive afskrækkelse og forsvar – og til gavn for vores fælles euro-atlantiske sikkerhed. Med afskaffelsen af EU-forsvarsforbeholdet er Danmark klar til at tage sin del af ansvaret. Et styrket sikkerheds- og forsvarspolitisk samarbejde i EU åbner nye muligheder, som vi skal bruge og bidrage til – med danske styrkepositioner og prioriteter for øje. Det gælder lige fra EU's militære indsatser og samarbejdet om at imødegå cyberangreb og hybride trusler over maritim sikkerhed og klima til forsvarsindustrielt samarbejde. Vi er enige om, at Danmark skal bidrage til og arbejde for at fremme disse muligheder diplomatisk og militært såvel som erhvervs- og forskningspolitisk, herunder i tæt koordination med vores allierede.

Åben strategisk autonomi

14. Vi skal tilpasse os en verden præget af skærpet global strategisk konkurrence og et øget konfliktniveau. EU er på nogle områder blevet for afhængig af omverdenen og enkeltlande. Der er brug for mere robuste handels- og industripolitikker. Vi er derfor enige om, at vi skal reducere Danmarks og Europas kritiske afhængigheder og minimere sikkerhedsrisici og sårbarheder. Det gælder især i forhold til energi, men også eksempelvis kritiske råstoffer, lægemidler og teknologi. Vi er enige om at arbejde for, at EU fortsat udvikler sin åbne strategiske autonomi, herunder i tæt koordination med vores allierede og partnere, hvor diversificering af værdi- og forsyningskæder er nødvendigt for vores

fælles økonomiske sikkerhed. Øget strategisk autonomi skal gå hånd i hånd med åbne globale markeder og fastholdelse af en åben økonomi i EU. EU skal arbejde for at styrke og udvide det internationale regelbaserede samarbejde, herunder i WTO.

15. Vi vil arbejde for en mere robust handels- og industripolitik, der skaber vækst og velstand, men samtidig understøtter europæisk forsyningssikkerhed og sikrer EU's rolle i morgendagens teknologier – uden at EU lukker sig om sig selv. Den grønne omstilling, herunder cirkulær økonomi, er også et vigtigt bidrag til mindre afhængighed. Vi skal skærpe vores indsats inden for digitalisering, herunder kunstig intelligens, og sikre en fortsat førerrolle for EU i indsatsen for en ansvarlig og fair teknologisk udvikling for borgere og virksomheder også globalt.
16. Dansk og europæisk økonomisk integration i verdensøkonomien er en forudsætning for dansk velstand og velfærd. Frihandel gavner Danmark og er en vej til at skabe velstand såvel som forsyningssikkerhed. Vi skal reducere sikkerhedsrisici, men ikke afkoble os fra resten af verden. Vi skal fortsat værne om åbne globale markeder, stabile globale forsyningskæder for bl.a. kritiske råstoffer, fødevarer og lægemidler og det regelbaserede internationale handelssystem. Vi skal fremme diversificering og styrket modstandsdygtighed og understøtte strategiske alliancer gennem handelsaftaler og økonomisk, teknologisk og forsyningsmæssigt samarbejde med globale partnere. Samtidig skal EU om nødvendigt være rede til at anvende sine handelspolitiske instrumenter til at håndhæve sine rettigheder og fremme sine økonomiske interesser i overensstemmelse med WTO-reglerne.
17. Vi er enige om at arbejde for, at EU skal forhandle og afslutte en række handelsaftaler af strategisk betydning med høje og realistiske bæredygtighedsambitioner, herunder med lande i Latinamerika og Asien. Vi er også parate til at se på yderligere styrkelser af EU's handelspolitiske instrumenter og modvirke uønsket teknologioverførsel. Vi skal på europæisk niveau tænke mere strategisk i forhold til eksportkontrol, investeringscreening, kritisk infrastruktur og internationalt samarbejde om forskning og innovation inden for strategiske sektorer.

Et tæt og ansvarligt økonomisk samarbejde

18. EU-samarbejdet er afgørende for dansk økonomi og for vores velstand. Derfor skal vi sikre, at der er et tæt og ansvarligt økonomisk samarbejde i Europa. EU's betydelige økonomiske vægt er en væsentlig styrke, når vi skal forfølge og fremme danske og fælleseuropæiske prioriteter og interesser i hård konkurrence med andre geopolitiske aktører. Det er en styrke, vi skal værne om og udbygge. Det kræver også et handlekraftigt EU, som prioriteter sine ressourcer til at løse de fælles og mest presserende udfordringer.
19. Vi er enige om at arbejde for et økonomisk samarbejde i EU, der sikrer sunde offentlige finanser og lavere offentlig gæld i medlemslandene, så der er råderum

til nødvendige investeringer i bl.a. grøn og digital omstilling samt forsvar. Ligesom samarbejdet skal bidrage til, at medlemslandene gennemfører struktur-reformer, der styrker beskæftigelsen, produktiviteten og EU's konkurrenceevne. Det kræver, at vi fortsat forfølger en holdbar finanspolitik og en robust økonomisk politik, der bl.a. sikrer tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft til et bæredygtigt dansk og europæisk arbejdsmarked, og som understøtter, at medlemslandene kan udvikle deres velfærdssamfund og fremme den grønne omstilling.

20. Vi skal understøtte EU's globale vægt og åbne strategiske autonomi. Derfor skal vi sikre gode rammebetingelser, der understøtter private investeringer i bl.a. nye teknologier, som bidrager til f.eks. at indfri EU's klimamålsætninger.

Et stærkt, frit og fair indre marked

21. Danmark skal gå forrest i EU og vise, at det er muligt at balancere høje klimambitioner, konkurrencedygtigt erhvervsliv og social sammenhængskraft. Et stærkt indre marked er nøglen til EU's – og Danmarks – fremtidige vækst, velstand og konkurrenceevne. En forbedring af EU's konkurrenceevne kræver samtidig bedre rammebetingelser for europæiske virksomheder. Vi er enige om, at vi skal fjerne barrierer for bæredygtige og strategisk vigtige private investeringer og sikre hurtigere godkendelsesprocesser, f.eks. for havvind. Vi skal nedbringe omfanget af unødvendige byrder, der svækker vores virksomheders evne til at konkurrere globalt, ligesom vi herhjemme skal undgå utilsigtet overimplementering, der risikerer at skade danske virksomheder i den internationale konkurrence. Vi skal desuden arbejde for at sikre en ensartet håndhævelse af EU-lovgivning på tværs af medlemslandene og dermed lige konkurrencevilkår samt lige og fair vilkår for lønmodtagere. Vi skal sikre fair, omkostningseffektiv og velunderbygget regulering, herunder gennem grundige konsekvensvurderinger og estimater af omkostninger og gevinster af EU-lovgivningen på medlemslandsniveau med respekt for nærhedsprincippet. Beslutninger skal som udgangspunkt tages så tæt på borgerne som muligt. Regulering må ikke være en hindring for, at europæiske virksomheder kan konkurrere globalt, men bør tværtimod bidrage hertil. Vi skal skabe bæredygtige arbejdspladser for lønmodtagerne med ordentlige arbejdsforhold, herunder ligestilling, der sikrer, at den fri bevægelighed også er fair og i respekt for nationale arbejdsmarkeds- og velfærdsmodeller, herunder den danske model. Det gælder også på fremtidens arbejdsmarked, hvor vi skal investere i fremtidens arbejdsstyrke. Med det afsæt skal vi fortsat understøtte arbejdskraftens mobilitet internt i EU, bl.a. gennem fokus på gensidig anerkendelse af kvalifikationer. Samtidig skal vi i EU arbejde for, at vores danske og europæiske virksomheder underlægges rimelige skattevilkår, der samtidig fremmer en mere fair konkurrence globalt. Således skal vi arbejde for, at indgåede aftaler om skat, som Danmark har forpligtet sig til, gennemføres effektivt mhp. at sikre en fælles bund under den effektive selskabsbeskatning samt øget og fair beskatning af globale tech-giganter, ligesom vi skal arbejde internationalt for at imødegå skattely og hvidvask.
22. Videreudvikling af det indre marked kan dog ikke længere stå alene for at sikre europæisk konkurrenceevne. Dem, der innoverer bedst, vinder. Danmark skal

arbejde for, at EU ligger i front, når det gælder udvikling af morgendagens teknologier og løsninger. EU har de globalt mest ambitiøse klimamål og skal være hjemsted for fremtidens arbejdspladser og være det bedste sted i verden at drive grøn og innovativ virksomhed. Styrkelse af europæisk konkurrenceevne handler i høj grad om at sikre, at virksomhederne lettere kan få adgang til tilgængelig finansiering, og at byrder lettes ved at forenkle administrative procedurer og reducere sagsbehandlingstider markant. Vi vil også fortsat have højt fokus på, at danske projekter opnår EU-finansiering. Samtidig er det vigtigt, at brugen af statsstøtte i konkurrenceudsatte industrier målrettes opfyldelsen af EU's klimamål og udviklingen af kritiske produktionsindustrier og -teknologier, som styrker EU's forsyningsikkerhed og konkurrenceevne samt kommer de kommende generationer til gavn. Vi er enige om, at statsstøtte som udgangspunkt skal være midlertidig og skal begrænses til de tilfælde, hvor der kan påvises et konkret behov og eksisterende regulering samt støttemuligheder ikke er tilstrækkelige.

Grøn omstilling

23. Vi er enige om, at Danmark fortsat skal være et grønt foregangsland. Danmark skal gå forrest i EU på klimaområdet, så EU kan gå forrest i verden. Og Danmark skal fortsætte sin stærke klimadiplomatiske indsats i både EU og globalt.
24. Vi skal fastholde et stærkt og offensivt dansk engagement for en ambitiøs, omkostningseffektiv og fagligt velfunderet klima-, miljø- og energipolitik i EU. Vi skal sikre en effektiv indfrielse af EU's 2030-klimamål og kæmpe for et ambitiøst EU 2040-klimamål i overensstemmelse med Parisaftalens 1,5 gradersmål, der sætter retning mod omstillingen til klimaneutralitet i EU i senest 2050. Det er afgørende at beskytte og genoprette vores natur og leve op til Kunming-Montreal-aftalen. Grøn omstilling og cirkulær økonomi er afgørende for, at vi håndterer klima- og naturkrisen og for at sikre et robust Europa. Samtidig skal høje bæredygtighedskrav og ensartet håndhævelse sikre markedsvilkår, hvor miljø- og klimafordele går hånd i hånd med øget konkurrenceevne og innovation. Dansk interessevaretagelse i EU skal i højere grad sikre europæisk energiforsyning og fremme den grønne omstilling i EU på tværs af alle sektorer. Den skal være ambitiøs, omkostningseffektiv, konkurrencedygtig og sikre europæisk energiuafhængighed. EU's sektorpolitikker, såsom transport-, landbrugs- og samhørighedspolitikken, skal være en del af den grønne omstilling.
25. Der er fortsat behov for at styrke den europæiske forsyningsikkerhed. Vi skal udfase import af russisk energi hurtigst muligt. Det skal ske under hensyntagen til den grønne omstilling og EU's klimamål. Derfor må EU ikke låse sig fast til fossil energi på lang sigt. Vi skal diversificere EU's energiimport og fremskynde den grønne omstilling gennem væsentligt mere vedvarende energi, ikke mindst havvind, og energieffektivisering samt et integreret energimarked på tværs af landegrænser med udbygget, stabil og sikker infrastruktur. Og vi skal accelerere tilladelsesprocesser for opsætning af VE-projekter, samt sikre at EU i højere grad selv kan udvikle og fremstille den teknologi, der skal bære den grønne omstilling.

26. Danmark skal tage lederskab og sikre, at EU fortsat går foran og hæver barren for global klimahandling på linje med Parisaftalen for at lægge pres på andre store udledere i COP-forhandlingerne. Danmark skal fortsætte sin stærke klimadiplomatiske indsats, herunder gennem sin klimabistand, og vil bl.a. presse på for, at EU gennem partnerskaber med store udlederlande bidrager til hurtigere global udfasning af fossile brændstoffer og mere ambitiøse klimamålsætninger.

Digital omstilling og tech-giganternes rolle i det globale samfund

27. Danmark skal være en stærk stemme for en ansvarlig, fair og sikker digitalisering i EU. Vi ønsker et stærkere og mere sammenhængende digitalt indre marked baseret på europæiske værdier. Digital innovation og anvendelse af ny teknologi skal bidrage til forbedringer af vores velfærdssamfund, styrke virksomhedernes konkurrenceevne globalt og beskytte vores grundlæggende rettigheder og sikkerhed, herunder data- og cybersikkerhed. Samtidig skal udviklingen ske med respekt for lokale behov og trinvist på de områder, hvor værdien for borgere og virksomheder er størst.
28. Vi er enige om, at det som udgangspunkt er gennem EU, at vi i fællesskab skal håndtere udfordringer og risici ved digitaliseringen. Samtidig skal vi skabe rammevilkår i EU, der fremmer investeringer i udvikling og anvendelse af ny teknologi både i danske virksomheder og i det offentlige.
29. Digitaliseringen er domineret af en håndfuld magtfulde globale tech-giganter som på godt og ondt har stor indflydelse på det danske samfund, børn og unges trivsel og den demokratiske samtale. Vi er enige om, at Danmark skal arbejde for EU-tiltag, der adresserer udfordringerne ved tech-giganterne.
30. Kunstig intelligens vil få stor indflydelse på vores samfund og vil være essentiel for at løse mange af de udfordringer, vi står overfor. Det gælder bl.a. den grønne omstilling, mangel på arbejdskraft samt sundhed og velfærd i en aldrende befolkning. Teknologien medfører også nye risici og udfordringer. Vi er enige om, at Danmark skal spille en aktiv rolle i udformningen af relevant EU-lovgivning, hvor vi udnytter kunstig intelligens potentialer og håndterer risici.
31. Den digitale omstilling sætter ikke kun retning for samfundsudviklingen i Danmark og Europa, men for udviklingen af den globale magtbalance. Vi er enige om, at EU fortsat skal indtage en førerrolle i indsatsen globalt for at sikre en ansvarlig, proportionalt reguleret og fair teknologisk udvikling med respekt for grundlæggende rettigheder og demokrati. Det skal vi gøre ved at styrke EU's digitale udenrigspolitik, både i multilaterale fora og gennem ligeværdige partnerskaber. EU skal skabe gode rammer for innovation og bidrage til en ansvarlig global teknologiudvikling igennem fremme af investeringer, samarbejde med europæisk tech-industri og øget forskningsindsats i nye og kritiske teknologier.

Udvidelse og EU's værdier

32. I den nye geopolitiske virkelighed er det i dansk og europæisk interesse at invitere europæiske nabolande ind i det europæiske samarbejde. Det er derfor vigtigt og rigtigt, at Ukraine og andre nabolande mod øst og på Vestbalkan tilbydes et klart og troværdigt perspektiv om medlemskab. Hvis ikke EU træder ind, efterlader det et magtvakuum til andre. Det bliver en central opgave de næste mange år at styrke relationen til EU's udsatte nabolande og understøtte deres ambitioner om EU-medlemskab.
33. Udvidelsespolitikken er et væsentligt geopolitisk redskab. Men det er også et eksistentielt spørgsmål for EU-samarbejdet. Hvis nye medlemslande og EU selv ikke har forberedt sig ordentligt, risikerer det at underminere EU's sammenhængskraft og beslutningskraft. Nye medlemslande skal leve op til EU's udvidelseskriterier som fastlagt i Københavnskriterierne. Det sikrer, at EU bliver så stærkt og sammenhængende som muligt. EU skal ikke sænke barren for de lande, der ønsker medlemskab, men Kommissionen og medlemslandene skal hjælpe dem med at komme hurtigere over barren. Vi er enige om, at vi skal gøre en aktiv indsats for at hjælpe landene med at blive klar til medlemskab – ligesom de positive danske erfaringer med Øststøtten til Baltikum og Polen i 1990'erne.
34. Samtidig er vi enige om, at også nuværende medlemslande skal respektere EU's grundlæggende værdier, herunder demokrati og retsstatsprincippet. Danmark skal fortsat sammen med ligesindede lande aktivt støtte Kommissionens arbejde for at sikre, at EU's grundlæggende værdier og demokratiske principper respekteres af alle medlemslande.
35. Perspektivet er et EU med vel over 30 medlemslande. Det er derfor vigtigt, at også EU bliver klar til en udvidelse. Vi skal nøje overveje konsekvenserne af en udvidelse for størrelsen og sammensætningen af EU's budget, EU's sektorpoltikker, såsom landbrugs- og samhørighedspolitikken, og EU's beslutningsprocesser. Og det er vigtigt for Danmark at fortsætte med at sikre effektiv kontrol og håndhævelse også på et udvidet indre marked for at sikre både fri og fair bevægelighed. Vi er enige om, at Danmark skal gå aktivt ind i drøftelserne om, hvordan EU's politikker og beslutningsprocesser skal tilpasses, så EU bliver fuldt rustet til endnu en stor udvidelse.
36. Lissabon-traktaten er konstrueret til at kunne rumme nye udvidelser. Det er en traktat med uudnyttede fleksibilitetsmuligheder, og kriserne har vist, at den virker. Vi ser ikke aktuelt behov for traktatændringer, som indebærer en risikabel og vanskelig proces. Til gengæld skal Danmark engagere sig i, at vi udnytter mulighederne i traktaten.
37. For at sikre, at EU også fremadrettet kan træffe effektive beslutninger, er vi derfor enige om, at Danmark skal arbejde for at bruge traktatens eksisterende muligheder inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. F.eks. vil vi arbejde for øget brug af konstruktive afståelser. Vi vil også arbejde for i højere

grad at bruge mulighederne for at vedtage gennemførelsesafgørelser ved kvalificeret flertal, f.eks. ved konkrete sanktionslistninger.

38. Vi er også åbne over for overgang fra enstemmighed til kvalificeret flertal via EU-traktatens specifikke passerellebestemmelser inden for afgrænsede områder af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder inden for civil krise-styring og menneskerettigheder. Derimod ser vi ikke behov for en fuld overgang til flertalsafgørelser inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.
39. Afgørelser, der har indvirkning på militær- eller forsvarsområdet, er undtaget fra passerellebestemmelserne. Vi er imod afskaffelse af medlemslandenes vetoet vedrørende afgørelser med indvirkning på militær- eller forsvarsområdet, hvilket under alle omstændigheder ville kræve ændringer af traktaten. Udsendelse af et dansk militært bidrag til en EU-mission eller -operation kræver Folketingets forudgående samtykke.
40. Spørgsmålet om overgang fra enstemmighed til kvalificeret flertal via passerellebestemmelserne på andre områder end den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik er reguleret af den europapolitiske aftale fra 2008.

Ro ved Europas ydre grænser og reform af EU's asylsystem

41. Irregulær migration er igen blevet en af de mest presserende udfordringer for EU, der står i en ny migrationskrise. Den stigende irregulære migration mod Europa risikerer at sætte sammenhængskraften i EU under stort pres. Danmark skal grundlæggende bidrage til, at årsagerne til irregulær migration og fordrivelse bekæmpes. Det kræver forebyggelse af konflikt, en ambitiøs klimaindsats og en bæredygtig økonomisk udvikling i særligt Afrika. Vi er enige om, at irregulær migration og fordrivelse er en global og en europæisk udfordring, som kræver reform af det europæiske asylsystem, bl.a. med fokus på samarbejde med tredjelande. Vi skal sikre, at færre asylansøgere, flygtninge og irregulære migranter risikerer vold, overgreb eller mister livet i forsøget på at krydse Middelhavet eller via andre ruter.
42. Vi vil arbejde for holdbare europæiske løsninger på udfordringen fra irregulær migration, herunder i samarbejde med tredjelande inden for rammerne af EU og vores internationale forpligtelser. Der er behov for kontrol med, hvor mange der kommer hertil og for at styrke Europas ydre grænser. Danmark skal arbejde for en skærpet indsats i regi af EU-samarbejdet mhp. at sikre Europas ydre grænser. Det er samtidig vigtigt, at medlemslandene fortsat har mulighed for at anvende midlertidig grænsekontrol ved de indre grænser efter EU-reglerne, hvis forholdene kræver det. Vi er enige om, at vi skal styrke samarbejde med oprindelses- og transitlande samt skabe nye og innovative partnerskaber med sikre tredjelande, f.eks. med inspiration fra EU-Tyrkiet-aftalen. Der er derudover brug for mere strategisk anvendelse af ligeværdige partnerskaber med centrale oprindelses- og destinationslande.

Danmarks EU-formandskab i 2025

43. Danmark varetager formandskabet for Rådet for den Europæiske Union i anden halvdel af 2025. Det er den største bundne udenrigspolitiske opgave i dette årti. Danmark vil skulle skabe fremdrift på en række store dagsordener, som fortsat vil stå centralt i EU-samarbejdet i 2025. Det gælder ikke mindst emnerne, som er omfattet af denne aftale. Vi er enige om, at varetagelsen af formandskabet skal gives høj prioritet, og at det danske formandskab skal sætte en ambitiøs dagsorden for Rådets arbejde. Partierne bag denne aftale vil indgå i et konstruktivt samarbejde om forberedelsen og afviklingen af Danmarks EU-formandskab, herunder i relation til tilrettelæggelse af Folketingets arbejde. Partierne vil fortsat arbejde for at skabe opmærksomhed om vigtigheden af EU-samarbejdet bredt i den danske befolkning, herunder i forbindelse med det kommende danske EU-formandskab.